

Akım	Zaman	Mekan	Tarihi Olay	Başka Akımla İlişki	Konu
Klasisizm	XVI. yy.	Fransa	Monarşilerin güçlenmesi, rasyonalist felsefe	Yunan-Latin Edebiyatını (klasik dönemi) taklit eder	Mitoloji, tarih; bireysel duyumlar değil evrensel gerçekler
Romantizm	XVIII. yy.	Avrupa'nın Farklı Yerleri	Fransız İhtilali	Klasisizme tepki	Günlük hayat, milli tarih; bireyin iç dünyası
Realizm	XIX. yy.	Avrupa'nın Farklı Yerleri	Beşeri bilimler, pozitivist felsefe	Romantizme tepki	Sadece gerçek hayat
Natüralizm	XIX. yy.	Fransa	Fizyoloji, evrim, soyaçekim	Realizmin devamı	Sadece gerçek hayat, özellikle toplumun bozuk tabakaları
Parnasizm	XIX. yy.	Fransa	-	Realizmin şiir kolu	Uzak ülkeler, Yunan Mitolojisi
Sembolizm	XIX. yy.	Fransa	Sanayi İnkılabı, Schopenhauer'in idealizmi	Parnasizme tepki	Dış dünya; dış dünyanın bireyle ilişkisi
Akım	Tema	Karakterler	Dil-Anlatım	Temsilciler	Türk Temsilciler
Klasisizm	Akıl, sağduyu, evrensel ahlak ilkeleri	Elit kesimden	Ölçü-kurala sadık, mükemmellik amaçlanır, sade, öz	La Fontaine, Moliere, Corneille	Şinasi, Ahmet Vefik Paşa
Romantizm	Bireysel duygular, iç dünya,	Her kesimden	Serbest, bireysel, duygulu ve coşkulu, şiir gibi; kapalı anlam, yazar kanaatini açıklar	Hugo, Goethe, Puşkin, Schiller, Dumas,	Namık Kemal, Ahmet Mithat, Abdülhak Hamit
Realizm	Toplumun gerçekleri ve bireyin üzerindeki etkisi, olguculuk ve belirlenimcilik	Her kesimden	Nesnel, olanı bire bir anlatır; görülen aynen ortaya konur, anlatım açıktır; yazarın kanaati gizlidir	Balzac, Tolstoy, Gogol, Dostoyevski, Çehov, Dickens	Halit Ziya, Yakup Kadri, Halide Edip, Mehmet Rauf
Natüralizm	Realizm ile aynı	Alt kesimlerden	Realizmle aynı, alt kesimlerden olan karakterler argo konuşur	Zola, Maupassant	Nabizade Nazım, Hüseyin Rahmi
Parnasizm	Yüksek estetik ortaya koyma	Her kesimden	Ölçü ve uyak istenir, söz sanatı çokça kullanılır, canlı tasvirler vardır	Banville, Gautier	Yahya Kemal, Tevfik Fikret
Sembolizm	Duygu ve hayali geri kazandırma	Her kesimden	Parnasizme göre daha serbesttir, dış dünya sembollerle (alegorik) anlatılır; anlam kapalıdır	Rimbaud, Baudleire	Ahmet Haşım, Cenap Sahabettin